

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20401

2500 EK DEN HAAG

uw kenmerk
WJZ/18209987

20190104

Geachte heer, mevrouw,

Namens de Waddenvereniging, Natuurmonumenten, It Fryske Gea en Natuur- en milieufederatie Groningen (hierna natuurorganisaties) breng ik het volgende onder uw aandacht en reageer ik op het advies van TNO-AGE van 21 december 2018 (18-10.096).

1. Het advies van TNO-AGE is per mail pas ontvangen aan het einde van de dag op vrijdag 21 december 2018, de laatste dag voor het kerstreces. In uw brief van 12 december 2018 is de natuurorganisaties tot en met vrijdag 4 januari 2019 de tijd gegeven om nog nadere stukken in te dienen voor de hoorzitting van 11 januari 2019. Dit betekende, dat een reactie op het advies van TNO-AGE in het kerstreces moest worden opgesteld en dientengevolge alleen maar beknopt en beperkt kan zijn. Nadere toelichting zal op de hoorzitting plaatsvinden.
2. TNO-AGE heeft pas op 9 november 2018 de aanvraag voor het advies ontvangen, terwijl de natuurorganisaties al op 10 september 2018 gereageerd hebben op het eerdere, te beperkte, advies van TNO-AGE. Waarom u twee maanden hebt laten verstrijken voordat u tot een volgende adviesaanvraag kon komen is niet duidelijk. Dat heeft TNO-AGE beperkt in de tijd om een gedegen advies op te stellen en de natuurorganisaties zeer beperkt in hun mogelijkheden om hier afdoende op te kunnen reageren.

Het advies van TNO-AGE beperkt zich, kennelijk ten gevolge van de formulering van de adviesaanvraag, ten aanzien van scenario's voor de zeespiegelstijging tot een tweetal documenten, namelijk het rapport opgesteld in opdracht van de Waddenacademie en het programma Rijke Waddenzee zoals gepubliceerd in het Netherlands Journal of Geosciences (NJG) en het rapport van Deltares, bijlage B bij het Deltaprogramma 2019. Alhoewel beide rapporten verwijzen naar een veelheid aan literatuur ontbreekt daardoor een aantal recente publicaties in het advies van TNO-AGE en zijn niet alle relevante publicaties uit die rapporten in het advies terug te vinden. De natuurorganisaties komen daar verderop in deze brief op terug.

4. Dat het rapport van Deltares ten behoeve van de waterveiligheid is opgesteld (opmerking van TNO-AGE op blz. 7) maakt dat rapport niet minder relevant. Het gaat om één Nederlandse zeespiegel. Wetenschappelijke verwachtingen over de stijging van de zeespiegel zijn ongeacht het doel relevant voor de beoordeling van de gebruiksruijme. Het valt de natuurorganisaties dan ook op, dat essentiële onderdelen van het rapport van Deltares, zoals de grafiek in figuur 2, rechter paneel op pagina 10 niet zijn meegenomen. Het rapport van Deltares is volledigheidshalve

vof mamores
jachthavenstraat 24
8603 cj sneek

@mamores.nl
T:
Fax: (0515) 853488

kvk 61935573
btw nl854556321b01
iban nl54rabo0300569297